

Major pěch. Fr. Nevěřil:

Asanační hlídky pěchoty nebo chemická družstva?

(Námět k diskusi.)

Ú v o d.

Na počátku této úvahy považuji za vhodné zdůraznit, že každý příslušník pěchoty má mít takový výcvik, aby:

dovedl aspoň zhruba rozeznat, který z možných způsobů chemického útoku je v dané situaci a za dané povětrnosti proveditelný;

sám uměl rozeznat příznaky chemického útoku;

uměl provádět povšechný chemický průzkum;

věděl, kterých ochranných prostředků proti bojovým chemickým látkám má v dané situaci užít;

uměl používat prostředků první pomoci proti bojovým chemickým látkám a prostředků k asanaci výzbroje a výstroje.

Úkoly speciálních jednotek pěchoty.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že všechny jednotky pěchoty musí umět provádět povšechný chemický průzkum a pozorování a musí umět zhruba vytyčit zamořená místa a prostory s otráveným ovzduším. Pozorovatelé pěchoty musí být tak vycvičeni, aby znali zásady chemického pozorování a uměli jich prakticky využít.

Zvláštním jednotkám pěchoty, ať už je nazveme asanačními nebo chemickými, musí připadnout úkoly, k jichž provádění je třeba buď od-

borných a podrobnějších znalostí nebo zvláštních prostředků. Mohou to být zejména tyto úkoly:

- a) podrobné zjišťování a vytyčování zamořených míst nebo prostorů s otráveným ovzduším a braní vzorků užitých bojových chemických látek;
- b) zesílení činnosti pozorovatelů, průzkumných hlídek a přezvědných oddílů pěchoty;
- c) případné provádění asanace terénu nebo jiné zneškodnění zamořeného terénu před bojem a v boji, jakož i přezkoušení výsledků asanace;
- d) obsluha ručních dýmovnic a vypouštění dýmu za různých údobí boje;
- e) případné odborné poskytování první pomoci zasaženým osobám, dokud nezasáhne lékař.

Povšechný rozbor jednotlivých úkolů.

K a). Je málo pravděpodobné, že zamoření skutečnými bojovými chemickými látkami bude vždy provedeno v souvislém pásmu značnější šířky a hloubky. Takové zamoření lze obvykle očekávat jen tehdy, bude-li mít nepřítel dosti času je připravit a bude-li mít po ruce dostatek prostředků a jednotek. Zpravidla se s ním tedy můžeme setkat, povede-li nepřítel ústupový boj buď v boji o některé z ústupových postavení a nemůže-li užít jiných a hlavně lacinějších překážek, nebo v boji o hlavní postavení zaujaté pod ochranou zadních vojáků.

V jiných případech lze předvídat, že terén bude zamořen jen na místech pro nás zvláště důležitých (soutěsky různého druhu, okraje vesnic a lesů, místa vhodná pro utvoření palebné základny, pro pozorovatelny, SV. a p.), ale jen v malé poměrně hloubce a šířce. Mezery mezi těmito skutečně zamořenými úseky mohou být porůznu vyplněny látkami, které se sice podobají skutečným bojovým chemickým látkám svým vzhledem a zápachem, ale které vlastně nejsou nebezpečné. Jejich užití má tedy hlavně účel klamání.

Není možné požadovat ode všech jednotek pěchoty, které na takové prostory narazí, aby přesně zjistily, zda v některém místě bylo užito skutečných bojových chemických látek, či jen jejich náhražek anebo látek klamných. Tím méně je možné požadovat, aby všechny jednotky pěchoty přesně vytyčily hranice zamořeného prostoru, protože na to nebudou mít zpravidla dosti času, mají-li plnit především svůj bojový úkol. Protože však nelze minout takové prostory bez povšimnutí a protože nebude vždy možné a proveditelné obcházet je, je třeba mít pro to jednotky zvláštní, které jsou s to svým výcvikem a výbavou přesně je vytyčit, vzít vzorky užitých bojových chemických látek a po případě připravit buď asanaci celého prostoru nebo aspoň průchodů v něm. Čím přesněji a rychleji zjistí hranice celého zamořeného prostoru, tím dříve bude možno provést příslušná opatření.

K b). Pozorovatelé pěchoty musí být tak vycvičení, aby sami dovedli rozeznat přípravy k chemickému útoku, jakož i provedení a rozsah útoku. Přes to pokládám za možné, že někdy bude nutné doplnit jejich počty osobami zvláště cvičenými všude tam, kde je nebezpečí provedení chemických útoků zvláště veliké a kde tyto zvláštní orgány nemají jiných úkolů.

Průzkumné hlídky a přezvědné oddíly pěchoty jsou vysílány tehdy, chce-li velitel získat zprávy o činnosti nepřítel, aby měl podklad pro své

další rozhodování. Velitelé průzkumných hlídek a přezvědných oddílů nemají zpravidla tolik času, aby kromě svého přímého bojového úkolu pátrali ještě po tom, zda nepřítel někde užil nebo užije bojových chemických látek ke zpomalení, ohrožení nebo k zastavení našeho vlastního postupu. Je proto radno zesílit tyto jednotky zvláštními orgány, které by měly na starosti jen tento zvlášť vyhraněný úkol. Počet těchto orgánů je závislý na úkolu, který mají splnit, na tom, zda se takových nebezpečných prostorů v daném pásmu postupu předpokládá více, a konečně na tom, zda mají tyto orgány provést nebo aspoň připravit asanaci terénu dříve, než do daného místa postoupí vlastní větší jednotky.

Podobně jako s průzkumnými hlídkami a přezvědnými oddíly bude třeba vysílat zvláštní orgány i se zajišťovacími oddíly a s ubytovateli.

K c). Rozvoj pozemního a vzdušného pozorování nutí pěchotu k tomu, aby si sama dovedla vytvořit podmínky, které by jí umožnily provedení přesunů a příslušných bojových akcí, když už se nemůže využít přirozených skrytů, noci a p. Vydátným prostředkem k tomu je dým všude tam, kde je pro to příznivá celková situace, terénní a povětrnostní poměry. Při tom však zároveň upozorňují, že podle různých zkušeností je radno vytvářet dýmovou clonu při čelním vypouštění na tak velikém úseku, který je aspoň dvakrát širší, než je šířka úseku, v němž se má provádět předpokládaná operace.

Bude-li užito k zadýmování ručních dýmovnic, bude k tomu třeba nějaké jednotky, která bude takové přístroje obsluhovat. Obsluha dýmovnic bude sice velmi jednoduchá, ale přece je třeba žádoucí opatrnosti při jich plnění. Kromě toho je záhodno, aby obsluha dýmovnic uměla je umístit v základě pro vypouštění, aby znala způsob vypouštění i za náhlé změny větru a aby věděla, jak přenášet dýmovnice do dalšího místa za různých údobí boje pěchoty.

Tyto úkoly případnou proto zvláštním jednotkám, které by jen v čas potřeby mohly být zesíleny i mužstvem jiným, ale pracujícím pod přímým dozorem zvlášť vycvičených osob.

K e). Bylo řečeno už dříve, že každý příslušník pěchoty má umět používat prostředků první pomoci proti bojovým chemickým látkám. Odborné ošetření potřísněných nebo zasažených osob může poskytnout jedině lékař; jenom v naléhavých případech mohou tak učinit kromě personálu pomocného zdravotnictva i osoby se zvláštním výcvikem. Půjde především o případy, kdy budou zvláštní orgány přiděleny průzkumným hlídkám, přezvědným oddílům nebo menším zajišťovacím oddílům vyslaným buď mimo vlastní osu postupu některého obvažiště nebo předpusnutým daleko před vlastní jednotky.

Z rozboru všeobecných úkolů můžeme učinit z á v ě r, že provádění asanace je pro tyto zvláštní jednotky jen dost nepatrným zlomkem veškeré jejich činnosti, a proto bude pro ně přiléhavější název chemické jednotky pěchoty.

Síla a složení chemických jednotek pěchoty.

Chemické jednotky pěchoty lze buď úplně decentralisovat a utvořit z nich u každé rotý chemické hlídky, nebo je soustředit u velitelství pluku (samostatného praporu) a utvořit chemickou četou. Konečně je možný ještě třetí způsob jen částečné centralisace a utvořit chemické družstvo u každého praporu, při čemž mohou zůstat chemické hlídky u samostatných rot, jako je technická, minometná a p.

Chemické hlídky u rot.

Složení. Při tvoření chemické hlídky u roty nutno přihlídnout nejen k úkolům, které ji mohou připadnout před bojem a v boji, ale musí se pamatovat i na to, že má být do značné míry a do určitého času úplně soběstačná. Nutno tu vycházet z předpokladu, že kromě chemických hlídek u roty nemůžeme mít ještě jiné chemické jednotky u ostatních velitelství, protože by tím docházelo k celkovému zvyšování počtů.

Má-li se těmto požadavkům vyhovět, považují za postačitelé, bude-li mít chemická hlídka roty velitele poddůstojníka, dva patrače a dva pomocníky kromě vodiče koně.

Všeobecné povinnosti jednotlivých osob lze stanovit takto:

Velitel hlídky stanoví úkoly jednotlivců hlídky, řídí a dozírá na provedení práce; zjišťuje přítomnost a hustotu užitých bojových chemických látek; připravuje příslušná hlášení o provedení chemického útoku, o provedení asanací a p.; je odpověden za úplnost a upotřebitelnost přiděleného materiálu a stará se o jeho čištění, konservování a doplňování.

Patrači pracují podle obdržených rozkazů a provádějí zejména na podrobný chemický průzkum a pozorování; kromě toho konají spolu s pomocníky všechny ostatní odborné práce.

Pomocníci doplňují činnost patračů všude tam, kde patrači na provedení úkolu sami nestačí; vypomáhají při provádění asanace; jeden z pomocníků obsluhuje zpravidla rozstřikovač.

Vodič koně se řídí rozkazy velitele hlídky a zejména dbá na dochvilný a skrytý přesun káry až do pracovního místa.

V ý b a v a.

a) Pro pozorování a průzkum:

úplný ochranný oděv pro všechny příslušníky hlídky kromě vodiče koně;

detektor nebo jiné detekční pomůcky;

10 praporků zvolené barvy a 5 plechových tabulek k označení a vytyčení zamořených míst;

souprava velitele (elektrická lampička, psací potřeby a p.).

b) K asanaci zbraní roty a k případné asanaci některého zvláště důležitého místa:

asi 50 kg chlorového vápna, při čemž další jeho zásoby mohou být u zadních sledů;

asi 5 kg petroleje;

jeden rozstřikovač;

souprava náradí (rozmetačky, vědro, lopata a p.).

Dopravní prostředky.

Výbavu chemické hlídky není asi možno dopravovat jiným způsobem než na káře s koňským potahem. Výhodou takového opatření je, že mužstvo chemické hlídky má všechn svůj materiál stále pohromadě a že nemusí samo nosit celou výbavu nebo její podstatnou část. Nevýhodou ovšem je, že postup hlídky s károu terénem bude značně svízelný, že nebude možno zajet s károu do mnohých míst buď proto, že některé prostory budou pod nepřátelským pozorováním a palbou nebo že terén nebude sjízdný. Z toho se objevuje nepříjemný důsledek, že v takových případech se musí někdy hlídka obléknout do ochranných oděvů ve skrytu vzdáleném od pracov-

ního místa a odtud už oblečená postoupit do příslušného prostoru. Tím ovšem klademe zvýšené požadavky na tělesnou zdatnost příslušníků hlídky. Není sporu o tom, že se takovým způsobem mnohdy nedočkáme uspokojivých výsledků.

Další, a to podstatnou nevýhodou tohoto řešení je, že se tím zvyšují požadavky na rozmnožení počtu koní a kár bojového trénu.

Celkový přehled osob, výbavy a dopravních prostředků:

Pojmenování		Počty			Prostředky											Poznámka	
		podůstojníků	vojínů	celkem	ochranné		pomocné				asanační			dopravní			
					plynové masky	ochranné oděvy	detektor	souprava velitele	praporky	tabulky	chlorové vápno	petrolej	rozstřikovač	souprava náradí	kůň		kára
Chem. hlídka	velitel	1	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	Všechny prostředky kromě plynových masek a detektorů jsou naloženy na káře
	patrač	—	2	2	2	2	—	—	10	5	—	—	—	—	—	—	
	pomocník	—	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	
	vodič koně	—	1	1	1	—	—	—	—	—	50	5	—	—	1	1	
	celkem	1	5	6	6	5	1	1	10	5	50	5	1	1	1	1	
Pro pěší pluk		17	85	102	102	85	17	17	170	85	850	85	17	17	17	17	

Provádění úkolů.

Chemickým hlídkám rot lze svěřit:

- podrobný průzkum a vytyčování zamořených míst;
- případné provedení asanace nebo jiné zneškodnění zamořeného terénu o menší rozloze, jakož i přezkoušení výsledků asanace;
- zesílení chemického pozorování prováděného palebným sledem;
- případné odborné poskytování první pomoci osobám potřísněným nebo zasaženým.

Po soustředění chemických hlídek z několika rot lze s nimi usku-
tečňovat:

obsahu ručních dýmovnic při vypouštění dýmu;

provádění asanace většího rozsahu.

Chemickou hlídkou odebranou některé rotě lze zesílit činnost průzkumných hlídek anebo přezvědného oddílu.

Ze zařazení chemických hlídek k rotám plynou

a) výhody:

1. Všechny rotý budou v ochraně proti bojovým chemickým látkám soběstačné v kterémkoliv údobí boje.

2. Všechny rotý budou mít v své blízkosti nejnutnější materiál k asanaci zbraní rot, některých zvláště důležitých, ale jen velmi malých palebných stanovišť, SV. a p.; u kulometných rot bude lze kromě toho provádět asanaci aspoň některých míst, kde se má připravovat palebná základna.

3. Odborné jednotky (zákopnické, spojovací, minometné a p.) nejsou odkázány na pomoc jiných rot a kromě toho mají chemickou jednotku, která už tím, že je u nich zařazená, zná způsob jejich práce nebo boje.

b) Nevýhody:

1. Chemické hlídky rot budou zpravidla pracovat jen v prospěch své roty. Budou-li mít pracovat v prospěch a v rámci úkolu celého praporu, bude k tomu třeba zvláštního opatření velitele praporu.

2. Přítomnost chemických hlídek u rot bude roty svádět i mimoděk k tomu, aby jich užívaly k úkolům, které jim nepřísluší provádět, jako povšechný průzkum, asanace zbraní a oděvu a p.

3. Velitelé rot nemohou často předvídat, jak se velitel praporu rozhodne, narazí-li na př. za postupu na širší zamořený pás terénu. Čekáním na rozkazy, případným soustřeďováním a přeskupováním chemických hlídek rot na určité místo, ztrácí se čas a do akcí pěchoty se vnucuje zbytečná a často dlouhá zastávka.

4. Narazí-li se za postupu na tak hluboce zamořený pás terénu, že obsáhne i místa možné nebo předpokládané palebné základny k podpoře útoku, musí dojít, aby se vytvořily aspoň průchody k příštím palebným postavením zbraní palebné základny, ke sloučení všech chemických hlídek praporu, protože chemická hlídka kulometné roty sama na takové úkoly nestačí. Podobně bude si musit počínat velitel praporu, bude-li chtít vytvořit průchody zamořeným terénem k zajištění postupu svého 2. sledu.

5. Velitel praporu nemá sám svých prostředků, aby mohl dát zjistit, vytyčit a po případě asanovat místa, kde chce umístit přidělené pěchotní kanony proti ÚV., své SV. a p. Podobně nemá velitel praporu svých přímých prostředků k zesílení činnosti pozorovatelů nebo vyslaných průzkumných hlídek. K takovým účelům si musí vzít chemické hlídky z některých rot.

6. Bude-li někdy nutno a možno použít k podpoře útoku dýmové clony, musí se nejprve sloučit chemické hlídky rot.

7. V podobné situaci jako velitel praporu bude i velitel pluku, bude-li potřebovat chemických hlídek k zesílení činnosti pozorovatelů, průzkumných hlídek a přezvědných oddílů, k vytváření dýmové clony, k asanaci některých míst a p.

8. Společná práce sloučených chemických hlídek bude narážet na mnohé překážky, i když jsou chemické hlídky všech rot stejně dobře vyškoleny.

Závěr.

Přidělením chemických jednotek k rotám dáváme sice velitelům rot výborný prostředek pro boj proti bojovým chemickým látkám, ale jeví se potřeba přidělit ještě jiné chemické jednotky veliteli praporu a po případě i veliteli pluku, nemají-li být tyto velitelé odkázáni jen na to, aby si takové jednotky tvořili zvlášť slučováním chemických hlídek z podřízených rot. Taková kombinace nemůže být nikdy dost úspěšná, protože nedává dostatečných záruk zdárného provedení úkolu.

Chemické hlídky se mohou dobře uplatnit jen u některých odborných samostatných rot, kde se bude jejich výcvik provádět už vzhledem na zvláštní potřeby těchto odborných jednotek.

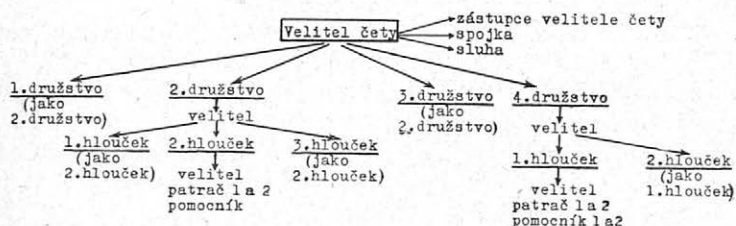
Chemické čety u pluku.

Složení. Má-li se provést centralisace chemických jednotek tak, že budou sloučeny u velitelství pluku, musíme přihlédnout při jich tvoření k tomu, aby taková četa byla nejen dostatečně silná, ale aby ji bylo lze dělit na menší části beze škody na výkonnosti jak čety v celku, tak i jejich jednotlivých částí.

Chemická četa musí být dělitelná na tolik částí, abychom jimi mohli vybavit v čas potřeby všechny prapory a kromě toho aspoň některé samostatné rot, které pracují stále více méně samostatně (technická, minometná). Částice, které se mají přidělovat praporům, musí být schopny dalšího dělení, aby i v svém jádru byly s to vykonávat práci na několika místech najednou.

K pojmenování jednotlivých složek chemické jednotky uijme názvů, které máme u pěší čety, tedy četa, družstvo, hlouček, patrač, pomocník.

Podle toho může mít chemická četa toto složení.

Při tomto složení se počítá s tím, že 1. až 3. družstvo je určeno pro přidělování praporům. 4. družstvo obsahuje hloučky pro samostatné rot. Předpokládám při tom, že není nutné dávat hloučky všem samostatným rotám, protože některé z nich pracují téměř neustále rozdělené po praporech.

Všeobecné povinnosti jednotlivců.

Velitel čety řídí práci sloučené čety a dohlíží na způsob práce jednotlivých družstev, je-li četa rozdělena.

Velitelé 1. až 3. družstva řídí práce buď podle rozkazů velitele čety nebo podle rozkazů velitelů praporů a jiných jednotek, kterým byli se svým družstvem přiděleni. Ostatní povinnosti jsou obdobné těm, jak byly stanoveny pro velitele chemické hlídky.

Velitel 4. družstva vede evidenci spotřebovaného materiálu a podle potřeby žádá o jeho doplňování. Přímého vlivu na práci svých hloučků nemá, protože budou pracovat u různých od sebe odloučených rot. Může mu proto být svěřena úloha velitele sloučeného trénu chemické čety.

Velitelé hloučků mají tytéž úlohy jako velitelé chemických hlídek. Podobně i ostatní osoby vykonávají práci, která byla předepsána osobám chemických hlídek.

V ý b a v a.

a) Pro pozorování a průzkum:

úplný ochranný oděv pro všechny příslušníky čety vyjma vodiče koní a sluhy;

pro každý hlouček, pro každého velitele družstva, pro velitele čety a jeho zástupce po jednom detektoru, pro hlouček po 10 praporech a 5 tabulkách;

b) k provádění asanace:

pro 1. až 3. družstvo po 150 kg chlorového vápna a 40 kg petroleje; pro každý hlouček souprava nářadí a rozstřikovač;

u 4. družstva pro každý hlouček 50 kg chlorového vápna, 10 kg petroleje a souprava nářadí s rozstřikovačem.

Chlorové vápno přidělené 1. až 3. družstvu možno rozdělit ve dva sledy. V 1. sledu bude jen takové množství, kterého jednotlivé hloučky potřebují k asanaci potřísněných oděvů. Do 1. sledu lze proto přidělit pro každý hlouček asi 10 kg, zbytek ponechat v 2. sledu družstva. Chlorové vápno 2. sledu družstva je určeno k asanaci menších prostorů, k doplňování zásob u hlouček, k výdeji rotám, které nemají chemických hlouček a p.

Petrolej může být ponechán v 2. sledu družstva.

Dopravní prostředky.

a) Pro velitele čety a velitelské orgány.

Velitel čety k plnění úkolů, jak byly všeobecně uvedeny, potřebuje nezbytně rychlého dopravního prostředku, a proto bude vhodné přidělit mu kolo. Podobně je nutno přidělit kola i jeho velitelským orgánům.

b) Pro jednotlivá družstva.

Vybavení jednotlivých družstev (hlouček) dopravními prostředky závisí na tom, které úkoly jim mohou všeobecně připadnout, a na tom, do kterého sledu patří příslušný materiál.

Družstva 1 až 3, přidělovaná praporům, budou mít především za úkol zjistit a vytyčit zamořený prostor, na druhém místě pak po případě provést asanaci. Veškeré úkoly mohou provádět všechna družstva v celku nebo rozděleně na hloučky. Z toho můžeme učinit závěr, že družstva potřebují především dopravní prostředky, které jim umožní rychlý a bezpečný přesun materiálu k provedení prvního úkolu. Dopravním prostředkem na materiál každého hloučku může být buď kára s koňským potahem nebo se k tomu může užít zvlášť upravených nosníků kol.

Výhody a nevýhody vyplývající z užití kár byly uvedeny už dříve při stanovení dopravních prostředků chemické hlídky.

Stojí za úvahu, není-li možné řešit dopravu výbavy 1. sledu u každého hloučku na upravených nosnících kol proto, že tohoto materiálu není mnoho. Jsou to jen ochranné oděvy s plynovou maskou, detektor, 10 kg chlorového vápna, praporky, tabulky a rozstřikovač, který by však potřeboval jiného řešení, aby byl menší. Veškerá výbava může být rovnoměrně rozložena na všechny příslušníky chemického hloučku. Užije-li se tohoto způsobu dopravy, může se dopravovat všechn materiál dále než na káře. Chemické hloučky se také stanou pohyblivější.

Na materiál 2. sledu (zbytek chlorového vápna, petrolej, souprava nářadí) stačí pro každé družstvo jedna kára s koňským potahem.

Pro chemické hloučky 4. družstva bude třeba použít těch dopravních prostředků, které byly předepsány pro chemické hlídky hlavně proto, že mají materiálu více než chemické hloučky 1. až 3. družstva.

Celkový přehled osob, výbavy a dopravních prostředků je v tabulce na str. 195 (51).

Provádění úkolů.

a) Sloučené chemické četě lze svěřit:

zjišťování a vytyčování zamořených míst v různých údobích boje i s postupným střídáním družstev;

zesílení činnosti přezvědných oddílů;

provádění asanace nebo jiného zneškodnění zamořeného terénu v rozsáhlejší prostoru i bez pomoci asanačních jednotek ostatních velitelství;

Pojmenování	Počty					Prostředky												Poznámky		
	důstojník	mužstva				ochranné		pomocné				asanační			dopravní					
		četař	desátník	svobodník	vojín	celkem	plynové masky	ochranné oděvy	detektor	souprava velitele	praporky	tabulky	chlorové vápno	petrolej	rozstříkovač	souprava náradí	kůň		kára	kolo
													kg							
velitel čety	1	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	* Nebude-li přidělena kára.
zástupce velitele čety	—	1	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	** Nebude-li užito kol.
spojka	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Budou-li přidělena k dopravě materiálu 1. sledu kola, bude třeba jen 5 koní a kár, ale 44 kol.
1. družstvo	velitel	—	—	1	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1*	Budou-li přiděleny k dopravě materiálu 1. sledu káry, bude třeba jen 5 kol, ale 16 koní a kár.
	velitel	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1*	
	patrač	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—	10	5	—	—	—	—	—	2*	
	pomocník	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1*	
	vodič koně**	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	10	—	—	—	1	1	
	2. hlouček	—	—	—	1	4	5	5	4	1	1	10	5	10	—	1	1	1	1	4*
	3. hlouček	—	—	—	1	4	5	5	4	1	1	10	5	10	—	1	1	1	1	4*
	vodič koně (2. sled)	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	120	40	—	—	1	1	—
2. družstvo	—	—	1	3	13	17	17	13	4	4	30	15	150	40	3	3	4	4	13*	
3. družstvo	—	—	1	3	13	17	17	13	4	4	30	15	120	40	3	3	4	4	13*	
4. družstvo	velitel	—	—	1	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
	velitel	—	—	—	1	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	patrač	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—	10	5	—	—	—	—	—	—	
	pomocník	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	
	vodič koně	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	50	5	—	—	1	1	—
	2. hlouček	—	—	—	1	5	6	6	5	1	1	10	5	50	5	1	1	1	1	—
sluha	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Celkem		1	1	4	11	50	66	67	43	17	17	110	55	550	130	11	11	16	16	44

vypouštění dýmu bez pomoci jiných pracovníků téměř v celém pásmu činnosti pluku;

všechny jiné odborné práce, pokud je k jich provedení třeba většího počtu odborné vycvičených jednotek.

b) Rozdělením chemické čety na družstva a hloučky lze vykonávat kromě toho ještě tyto úkoly:

rychlé a současné zjišťování a vytyčování zamořených míst v pásmech jednotlivých praporů v různých údobích boje;

zesílení činnosti průzkumných hlídek, přezvědného oddílu a pozorovatelů;

provádění asanace na různých místech.

Ze sloučení chemických jednotek do chemické čety vznikají

a) v ý h o d y :

1. Velitel pluku má po ruce prostředky, jimiž může volně a kdykoli disponovat tam, kde je to nutné podle úkolu a celkové myšlenky velitele pluku.

2. Přímé provádění úkolů bude v rukou zkušeného velitele důstojníka, který vzhledem k svému odbornému školení může zajistit účelné, rychlé a včasné provedení práce bez zbytečného vyčerpávání sil mužstva a bez plýtvání materiálem.

3. Složení chemické čety umožňuje zasadit ji i po družstvech a hloučkách na různých místech na sobě nezávislých.

4. Velitel má dosti silnou jednotku, aby mohl dát utvořit v čas potřeby v zamořených pásmech průchody pro postup svého 2. sledu a aby mohl dát asanovat i rozsáhlejší prostory.

5. V čas potřeby může se poměrně silnou četou provést asanace potřísněných osob a materiálu jednotek, jestliže tyto jednotky byly svým úkolem donuceny projít zamořeným prostorem.

b) N e v ý h o d y .

1. Utvořením chemické čety až na stupni velitelství pluku příliš odálíme od rot materiál, kterého potřebují k provádění asanace potřísněných zbraní a p. Jeví se proto nutnost přidělit přímo a všem rotám potřebný materiál a tu vzniká těžko řešitelná otázka, jak budou roty tento materiál dopravovat.

2. Způsob boje pěchoty bude vyžadovat neustálého přidělování některých družstev a hlouček jednotlivým praporům a samostatným rotám. Navrhovanou organizací lze sice toto přidělování provádět, ale vzhledem k povaze předvídaných úkolů není možné vždy zajistit, že na př. I. prapor pluku dostane vždy 1. chemické družstvo. Stálým měněním přidělování družstev bude velitel praporu nucen vydávat vždy zcela podrobné rozkazy a kontrolovat jich provádění. Práce se oboustranně usnadní, bude-li mít velitel praporu své stálé družstvo se známým velitelem a známými pracovníky. Podobně je tomu i s přidělováním patračů pozorovatelům praporů. Vzájemná neznalost pozorovatelů a chemických patračů může být spíše ke škodě než ku prospěchu.

3. Nebude-li chemická četa rozdělena a přidělena praporům za různých pohybových operací už předem, je možné, že zasazení chemické čety podle výsledků hlášení povšechného průzkumu nastane pozdě, takže v akci praporů může nastat dlouhé a jisté nežádoucí zdržení.

Z á v ě r.

Chemická četa v rukou zkušeného velitele může splnit všechny úkoly, které mohou připadnout chemickým jednotkám pěchoty, a to často bez pomoci jiných jednotek a pomocných pracovníků.

Způsob boje pěchoty nutí však k rozdělování chemické čety na družstva a hloučky a k jejich přidělování jednotlivým praporům a některým samostatným odborným rotám. Rozdělování čety a přidělování družstev bude téměř každodenním zjevem. Jeví-li se taková nutnost, bude lépe přidělit k praporům chemická družstva trvale a utvořit z nich chemická družstva praporu. Samostatné odborné rot, pokud jejich čety pracují převážně pohromadě nebo aspoň ne daleko od sebe, je podobně třeba vybavit samostatnými chemickými hloučkami. K přímé potřebě velitelství pluku — k doplnění činnosti pozorovatelů pluku, k provádění asanace SV., pozorovaten, skladišť, obvazistě, trénu a p. — je kromě toho třeba přidělit další chemický hlouček.

O chemickém družstvu praporu bude pojednáno dále. Složení, výbava, dopravní prostředky chemických hloučků u samostatných odborných rot a u velitelství pluku mohou být stejné, jak bylo naznačeno v příslušné části jednající o chemické četě. V dalším studiu nebudeme se proto jimi již obírat.

Chemické družstvo praporu.

Složení. Chemické družstvo praporu musí být tvořeno podle těchto všeobecných zásad:

Chemické družstvo musí být dělitelné na několik hloučků; tím se veliteli praporu umožní nasadit maximum prostředků tam, kde to podle úkolu, situace a svého úmyslu považuje za účelné a v daném čase za rozhodující.

Chemické hloučky musí mít společného velitele, aby velitel praporu mohl vydávat své rozkazy jen jednomu veliteli; zajít si tím přímý vliv na provádění úkolu.

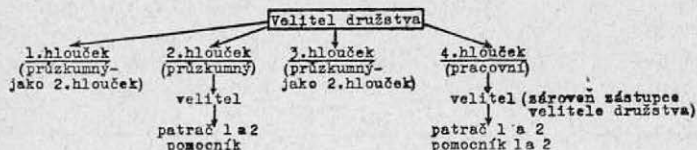
Chemické družstvo musí mít tolik hloučků, aby bylo možno provádět podrobný průzkum terénu na několika místech současně; vzhledem k šířce pásma a hloubce sestavy praporu postačí, budou-li v chemickém družstvu pro tento úkol tři hloučky, které vzhledem k jejich všeobecnému úkolu — průzkum a pozorování — můžeme nazvat p r ů z k u m n ý m i chemickými hloučkami.

Chemické družstvo musí mít kromě toho další hlouček, jímž bude možno zesílit činnost průzkumných hloučků ve všech ostatních úkolech, které chemickému družstvu připadají, t. j. asanace terénu a vypouštění dýmu. Vzhledem k povaze těchto všeobecných úkolů můžeme je nazvat pracovním chemickým hloučkem.

Průzkumné chemické hloučky musí být v takové síle, aby mohly provádět podrobný průzkum a všechny úkony, které s tím souvisí.

Pracovní chemický hlouček musí být tak silný, aby mohl po případě sám provádět asanaci terénu.

Podle toho může mít chemické družstvo praporu toto složení:

Všeobecné úkoly jednotlivců a hlouček.

Povinnosti jednotlivců jsou shodné s těmi, jak byly popsány při stanovení úkolů jednotlivců chemické hlídky roty.

Průzkumný hlouček 1 až 3 provádí především podrobný chemický průzkum a zesiluje činnost pozorovatelů. Pro svou pohyblivost a výbavu může být přidělen každý z nich jak průzkumným hlídkám, tak přezvědnému oddílu. V čas potřeby může se jich užít ke všem odborným pracím, a to pro práci jednotlivě nebo sloučeně v družstvu.

Pracovní chemický hlouček (4) je vlastně zálohou velitele družstva. Užije se ho k zesílení nebo nahrazení ostatních hlouček; k provádění asanace některých míst, která byla již průzkumnými hloučky zjištěna a vytyčena, pokud je nemožno asanovat samy, protože jsou zaměstnány na jiném místě; ke všem odborným pracím.

V ý b a v a.

a) Pro pozorování a průzkum:

úplný ochranný oděv pro všechny příslušníky družstva kromě vodiče koně;

pro každý hlouček a pro velitele družstva po jednom detektoru a po jedné soupravě pro velitele;

pro 1. až 3. hlouček po 10 praporecích a 5 tabulkách, pro 4. hlouček jen 6 praporků a 2 tabulky.

b) K asanaci důležitějších míst terénu a pro potřeby rot k asanaci výzbroje:

pro každý hlouček po jedné soupravě nářadí a po jednom rozstříkovači;

pro 1. až 3. hlouček po 10 kg chlorového vápna;

pro 4. hlouček 150 kg chlorového vápna a 40 kg petroleje.

C e l k o v ý přehled osob, výbavy a dopravních prostředků:

Pojmenování		Počty					Prostředky												Poznámka	
		mužstva					ochranné		pomocné			asanační			dopravní					
		četař	desátník	svobodník	vojín	celkem	plynové masky	ochranné oděvy	detektor	souprava velitele	praporky	tabulky	chlorové vápno kg	petrolej	rozstřikovač	souprava nářadí	kola	kůň		kára
Chemické družstvo	velitel	1	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	*Asanační prostředky lze roz- dělit na celý hlouček
	1. hlouček { velitel patrač pomocník	—	—	1	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
		—	—	—	2	2	2	2	—	—	10	5	—	—	—	—	2	—	—	
		—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	10*	—	1*	1*	1	—	—	
	2. hlouček	—	—	1	3	4	4	4	1	1	10	5	10*	—	1*	1*	4	—	—	
	3. hlouček	—	—	1	3	4	4	4	1	1	10	5	10*	—	1*	1*	4	—	—	
	4. hlouček { velitel patrač pomocník vodič koně	—	—	1	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
		—	—	—	2	2	2	2	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	—	
		—	—	—	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	
		—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	150	40	—	—	—	1	1	
Celkem		1	1	3	14	19	19	18	5	5	36	17	180	40	4	4	14	1	1	

Dopravní prostředky.

a) Pro velitele družstva.

Velitel družstva potřebuje rychlý dopravní prostředek, aby mohl sledovat práci všech hloučků, i když budou pracovat rozděleně. K tomu se dobře hodí kolo. To je nutno přidělit i veliteli 4. hloučku, jenž je zástupcem velitele družstva.

b) Při dopravě materiálu 1. až 3. hloučku se nejlépe uplatní zvlášť upravená kola, na která se dá vhodně složit veškeren materiál, kterého tyto hloučky potřebují k svým zvláštním úkolům, průzkumu a pozorování. Odůvodnění použití kol u 1. až 3. hloučku je stejné, jak bylo uvedeno pro hloučky chemické čtyř pluku.

c) Na dopravu materiálu 4. hloučku se nejlépe hodí kára s koňským potahem.

Provádění úkolů.

Chemickému družstvu lze svěřit všechny úkoly, jak byly uvedeny pro chemickou četů pluku, ovšem úměrně jeho silám a prostředkům.

Všeobecný nástin způsobu provádění úkolů.

a) **Za převozu.** Při nakládání (vykládání) bude chemické družstvo zpravidla složeno na návětrné straně místa nakládání (vykládání), aby mohlo ihned zahájit činnost po nepřátelském chemickém útoku. Během převozu bude umístěno celé družstvo s větší částí asanačního materiálu v jednom vagoně asi uprostřed vlakové soupravy nebo rozděleno na počátku a na konci automobilové kolony.

b) **Za pochodu.** Koná-li se pochod za jednotkami v dotyku, přidělí se zpravidla jeden průzkumný hlouček pochodové hlídce. Další průzkumné hloučky pochodují obvykle v čele a na zadu proudu praporu; na zadu proudu je kromě toho též 4. hlouček. Průzkumnému hloučku u pochodové hlídky připadne úkol chemického pozorování a průzkumu, i všeobecného. Ostatním hloučkům připadá úkol doplnit chemické pozorování. Při chemickém útoku provádějí průzkum a po případě i asanaci.

Je-li prapor předvojem, přidělí se zpravidla všem rotám 1. sledu po jednom průzkumném hloučku, aby rotý mohly zahájit podrobný průzkum ihned po hlášení výsledků všeobecného průzkumu. Průzkumný hlouček je však třeba přidělit v ž d y té rotě 1. sledu, za níž se pohybuje 2. sled praporu a valný voj proudu. Ostatní hloučky pochodují na místě, kde to považuje velitel praporu za vhodné. Bude to obvykle v čele 2. sledu praporu.

c) **Za ubytování** bude umístěno družstvo poblíž staniční stráže. Jeden až dva průzkumné hloučky bude třeba vyslat do ubytovacího místa zároveň s ubytovateli, aby zajistily chemický průzkum, prozkoumaly zdroje pitné vody a vyhledaly vhodné stavby pro úpravu plynových úkrytů.

d) Chemický hlouček (družstvo) přidělený přezvědnému oddílu pohybuje se obvykle u jeho bojového sledu.

e) **Za přibližování a zjednáování dotyku** bude chemické družstvo zpravidla rozděleno ve dva sledy.

V 1. sledu bude postupovat poblíž velitele praporu s velitelem družstva jeden anebo několik průzkumných hloučků připravených zahájit průzkum ve směrech nebo v místech, která určí velitel praporu na základě svého rozhodnutí o provedení úkolu praporu a na základě hlášení velitelů rot o výsledcích povšechného průzkumu.

V 2. sledu postupuje pod velením zástupce velitele družstva zbývající část družstva, a to obvykle po komunikaci, připravena k zesílení činnosti

1. sledu, k zahájení asanace nebo k jiným úkonům, které vyplývají z dané situace.

f) Útok.

Před přípravou útoku provede chemické družstvo případnou asanaci míst, v nichž mají být umístěny zbraně palebné základny, míst pro SV., pozorovatelný, obvaziště a p. Je-li dosti času, vhodný terén a vhodná doba, zúčastní se chemické družstvo podle rozhodnutí velitele praporu průzkumu prostoru mezi vlastním čelním sledem a nepřátelským postavením, aby se zjistilo, zda, kde a v jakém rozsahu je zamořen terén mezi postaveními. V kladném případě je třeba zjistit aspoň přední (bližší) hranice zamořeného pásma a možné mezery v něm.

Během útoku bude celé chemické družstvo sloučeno na místě odpovídajícím dané situaci a předpokládanému použití. Jeho zásahy vyplynou z toho, jak se vyvine útok praporu a zda se narazí v průběhu útoku a případného pronásledování na nově zjištěné zamořené prostory.

Ukáže-li se toho potřeba, provede družstvo asanaci průchodů pro postup 2. sledu praporu ihned, jakmile to dovolí nepřátelské pozorování a palba. Není-li možné vytvořit průchody nebo vytyčit mezery v zamořeném pásmu pro postup 2. sledu praporu, provede tento úkol chemické družstvo praporu pro postup 2. sledu pluku (skupiny). V takovém případě bude účelné zesílit chemické družstvo praporů 1. sledu chemickým družstvem praporu záložního.

g) V obraně budou přiděleni někteří patrači pozorovatelů k zesílení jejich činnosti, aby včas zjistili přípravy a počátek chemického útoku, uvědomili jednotky o jeho nebezpečí a pozorováním zjistili výsledek útoku. Zbytek družstva bude obvykle soustředěn v místě určeném velitelem praporu a odtud ho bude použito k střídání patračů na pozorovatelnách, k průzkumným hlídkám vysílaným do předpolí a ke všem ostatním pracím podle výsledku pozorování a průzkumu.

h) V ústupovém boji se zpravidla chemického družstva neužije k průzkumu jako spíše k vypouštění dýmu. V takových případech bude obvykle pracovat celé družstvo pohromadě, a to obzvláště tehdy, bude-li třeba vypouštět dým ze základny všeobecně shodné s okrajem vlastního postavení.

*

Ze studia o složení a výbavě chemického družstva a ze způsobu užití chemického družstva vyplývají

a) v ý h o d y :

1. Všechny, které jsme uvedli pro chemickou četú pluku.
2. Prapor je základní taktickou jednotkou. Přidělením chemické jednotky se stává soběstačným po každé stránce.
3. Chemické družstvo je u takového velitelského stupně, odkud se ho dá užít rychle v pravý čas v prospěch jednotek 1. sledu i v prospěch ostatních praporů.
4. Roty praporů mají nedaleko za sebou prostředky, kterých potřebují k asanaci zbraní, strůje a oděvu.
5. Velitel pluku může kdykoli zesílit činnost některého chemického družstva použitím chemických družstev jiných praporů, kde to považuje za účelné a rozhodující.

6. Utvořením chemických jednotek u praporu se nevzdává velitel pluku možnosti soustředit třebaš všechna chemická družstva k provedení úkolů, které jsou v dané situaci zvlášť odůvodněné, jako asanace většího rozsahu, vypouštění dýmu a p.

b) Nevýhody.

Je snad jediná námitka, že znova zatěžujeme velitele praporu novými prostředky. Tuto zdánlivě vážnou námitku možno vyvrátit poukazem, že velitel praporu se musí tak jako tak starat o chemický boj. Bude proto lépe, bude-li řídit ochranu proti bojovým chemickým látkám už sám a předem, a nikoli teprve tehdy, až jej k tomu okolnosti donutí.

Z á v ě r.

V této studii jsem se pokusil osvětlit některé problémy, které zajímají pěchotu po stránce ochrany proti bojovým chemickým látkám. Mám za to, že bylo sneseno dosti důvodů jednak pro správné a účelu odpovídající označení jednotek, které mají tuto ochranu provádět, jednak pro to, ke kterému velitelskému stupni mají být tyto jednotky přiřčeny. Úmyslně jsem se nezabýval studiem rozložení zásob v dalších sledcích, protože to není v celku rozhodující, jakým množstvím a jakým materiálem budou další sledy vybaveny. Rozhodující je, aby byl na místě svého určení včas.

Pěchota u nás a v cizině.

Kapitán děl. Karel Gruncel:

Německé zkušenosti z manévrů s protitankovou obranou pěchoty.

Na podzim r. 1937 v manévrech říšské armády byly zkoušeny mimo jiné také nové protitankové zbraně pěchoty. Zkušenosti líčí anonymní autor (šifra 73) v *Militär Wochenblattu* čís. 18/1937.

Obrana: Záležela především ve vhodné volbě postavení. V pásmech příznivých pro postup nepřátelských obrněných vozidel byla vytvořena přehrada z umělých i přirozených překážek a z palby protitankových zbraní rozmístěných do hloubky v sestavě pěchoty. Protitankové zbraně byly umístěny tak, aby byly chráněny proti přímému nájezdu a mohly působit ve všech směrech. Útok nastal v mlze. Bylo slyšet motory jedoucích tanků. Protitankové zbraně nemohly střílet, v husté mlze nebylo vůbec vidět cílů. Teprve na vzdálenost 70—80 m k přednímu okraji hlavního postavení začaly jednotlivé protitankové zbraně palbu. Tankům se podařilo vniknout do hlavního postavení.

Útočník bude využívat právě takových příznivých okolností, jako je mlhavé počasí, aby se mohl nerušeně přiblížit k obrannému postavení nepřítele nebo použije přímo i umělé mlhy.

Proti takovým případům musí být pěchota vybavena větším počtem protitankových zbraní, které by zahájily palbu zblízka (asi na 100 m). Autor článku šifra 73 požaduje, aby v obraně měla každá četa pěchoty aspoň jednu lehkou protitankovou zbraň.

V ú t o k u: Velitel musí mít jak při postupu na cíl, tak i na cíli pohotově protitankové zbraně, aby mohl zastavit protiútok nepřátelské útočné vozby.